

17 decembrie 2011, Postul de televiziune TVR1

Interviu acordat de George Cristian Maior, directorul Serviciului Român de Informații, postului de televiziune TVR 1, în cadrul emisiunii "Ca la carte - Organizațiile mafioate în lume"

Realizator: Cristian Tabără

"C. Tabără: Bine v-am regăsit, doamnelor și domnilor, la emisiunea 'Ca la carte'. Să vă povestesc ceva. În urmă cu oarecare timp, nu cu foarte mult timp în urmă, mă aflam în Italia. 'Breaking News' la televiziunile italiene: succes mare, fusese arestat un cap al organizației 'Camorra'. Mă întorc în România, a doua zi. O burtieră pe posturile de știri românești, care spunea că în urma acestui lucru, primarul Romei a primit un plic cu trei gloanțe și cu o scrisoare cu amenințarea la moarte. Ajung la birou. Ce găsesc? O carte. O carte excelentă, apărută la Editura 'RAO', sub semnătura domnului Thierry Cretin, 'Mafia (mafiile) pe urmele societăților criminale'. O carte interesantă, bineînțeles că n-am făcut niciun fel de legătură de tip conspiratist. Cu toate astea, ceea ce am văzut de la bun început a fost faptul că o asemenea lucrare chiar își găsește rostul și a apărut într-un moment cu adevărat oportun, nu neapărat din cauza evenimentelor din Italia, dar această interesantă înlănțuire ne-a arătat că trebuie să luăm lucrurile în serios și că a glumi așa, despre mafie și mafioți, a ne bucura de peliculele cinematografice foarte-foarte bine făcute, e doar o parte unor anecdotică a problemei. Există ceva mult mai profund de atât. Citind cartea, care este cu adevărat concisă, dar și competentă, nu ai cum să nu te întrebi, în fond și la urma urmei, despre ce vorbim atunci când vorbim despre societăți criminale și despre Mafia. Lucrul care, iarăși m-a frapat, în momentul în care am răsfoit cartea, e faptul că acest cuvânt înainte, de undeva de la bun început, este semnat de către directorul adjunct al Serviciului Român de Informații, domnul general Florian Coldea. Motiv pentru care am zis că e cel mai bine să ne mai informăm. Ne informăm și noi, și am găsit că la lansare a vorbit, la un moment dat, și directorul Serviciului Român de Informații, domnul George - Cristian Maior, care ne-a făcut plăcerea și a acceptat invitația. Bine ați venit.

G.C. Maior: Bine v-am regăsit.

C. Tabără: Imi pare bine, într-adevăr, că ne reîntâlnim, și iată un subiect serios. Am încercat să-l plasez într-un context care este el însuși foarte serios, s-au petrecut fapte chiar în Italia, patria, ca să-i spunem așa, organizației care a și dat numele cărții, a organizațiilor de tip criminal, patria mafiei. V-aș întreba de ce ați considerat, de bine, de exemplu, ca la lansarea acestui volum în România să țineți și dumneavoastră un cuvânt de deschidere? Ce a găsit Serviciul Român de Informații atât de profund în această tematică, încât a dorit să fie prezent acolo?

G.C. Maior: Aș vrea, în primul rând, să vorbesc un pic de autor, și acest fapt este legat de discursul pe care l-am avut la lansarea cărții. E vorba de un magistrat cu o reputație deosebită în Franța, domnul Thierry Cretin, care a avut în cadrul activităților sale și serioase acțiuni, confruntări, în lupta împotriva mafiei de pe teritoriul francez, cu succese recunoscute chiar în presă, o carieră de invidiat sub acest aspect. Apoi, domnul Cretin s-a dus la Uniunea Europeană și a condus Direcția de Operațiuni Speciale a Oficiului Antifraudă al Uniunii Europene, când a abordat aspecte nu neapărat similare, dar totuși importante din punct de vedere al corupției în Uniunea Europeană, de pe această poziție, cu mult succes. Vă dați seama, o poziție extrem de relevantă și pentru noi, de data aceasta. Acum, domnul Cretin este, de asemenea, în cadrul Uniunii Europene, director pe o structură chiar mai amplă, din

punct de vedere al modului în care se raportează Uniunea Europeană la aceste fenomene. Iară de ce am considerat că e cazul să vorbim cu un prieten bun al României despre această carte, în fața publicului românesc, și să încercăm să explicăm conținutul ei și prin prisma autorului care are o experiență practică, nu doar teoretică, în acest domeniu. Despre mafie s-au scris multe cărți. Cum ați spus și dumneavoastră, au apărut foarte multe filme, unele spectaculoase, și mie îmi place 'Nașul', dacă ne aducem aminte.

C. Tabără: 'Băieți buni', și așa mai departe.

G.C. Maior: Da. Fascinante, cu actori de mare reputație, Robert de Niro, etcetera, cu interpretări deosebite, dar care relevă, vedeți, această lume ascunsă, cu fațete incredibile, care vizează atât violența, crima organizată, corupția endemică legată de societate, de sisteme politice, de sisteme judiciare sau administrative, dar și un cod intern al mafiei, care aduce în discuție valori și pseudo-valori. E fascinant și de aceea uneori o perspectivă romantică asupra mafiei, când vorbim de un cod al onoarei, de familie, care este foarte valorizată în cadrul mafiei, conceptul de familie în sens sociologic, dar și în sens uman, iar pe de altă parte, un cod al tăcerii, cu regulile scrise și cu consecințe violente în cazul încălcării sale. Eu cred că pentru publicul românesc este important să cunoască și aceste fațete ale unui fenomen care a bulversat la un moment dat porțiuni geografice importante ale lumii și ale Europei, care este prezent în continuare, se adaptează, există această capacitate de adaptare la fenomenul contemporan al globalizării, al evoluției tehnologice și care, încă, pune mari probleme societăților, în primul rând, și statelor, evident, implicit. Fie în Italia, fie în Rusia, fie în Balcani, cartea descrie tipologia acestor mafii, în funcție de diversele contexte.

C. Tabără: Practic, cartea acoperă tot mapamondul și pune la dispoziția curioșilor, dar nu numai, imaginea succintă, dar foarte bine creionată, totuși, fără a-i lipsi nimic, a diverselor organizații criminale de la, eu știu, Mafia și n'Draghetta, până la Yamaguchi-gumi din Japonia, Triadele chinezești, organizațiile Americii de Sud, având, totuși, grijă, să spună foarte clar că sunt organizații diferite, care funcționează diferit. Au, însă, un principiu în comun, și dacă îmi permiteți, am să încerc o descriere pe care autorul însuși o dă asupra felului în care lucrează mafiile și, în general, sau organizațiile de tip criminal, și în general care este scopul lor. Pentru că, într-adevăr, imaginea este aceasta frumoasă, cu elemente de tip romantic, cu ziceri celebre, nu? De exemplu, mafiei siciliene îi este atribuită o formulă legată de celebra Omerta, legea tăcerii, care spune așa 'Cine-i orb, și surd, și tace, trăiește 1.000 de ani în pace'. Cam asta ar fi. Dar pentru ce trebuie să fii orb și surd și să taci? Iată ce spune autorul: "În general, mafiile nu încearcă să guverneze, ci să posede. Acest lucru determină raporturile lor cu autoritățile publice, Bineînțeles, au putere, dar în niciun caz nu doresc să preia puterea cu scopul de a și-o exercita. Pentru a-și atinge scopurile, ele caută să stăpânească mediul social și politic în care își desfășoară activitatea, și o fac prin dezvoltarea unui sistem de corupție. Adică nu este vorba de schema clasică a corupătorului care cumpără cu bani un decident. Ne confruntăm cu o corupție triunghiulară, care aduce în scenă structura mafiotă, antrepriza și autoritățile politice'. Si iată că de aici începe să se dezvolte toată gama de efecte. Chiar dacă aparent cetățeanul nu-i atins, de exemplu, de fapt el este profund atins, prin toată gama de violări economice, să spunem așa, pentru că, până la urmă, despre asta-i vorba, despre bani pe care structurile de tip mafioate le produc în societate cu efecte profunde, chiar dacă nu vizibile în primă instanță. Acesta e motivul pentru care serviciile, de exemplu, se implică și la noi, se interesează puternic de activitățile de acest tip?"

G.C. Maior: Evident, e vorba de cel mai intensiv fenomen de crimă organizată. De fapt, este o etapă superioară, pot să spun, calitativ crimei organizate. Am văzut tot felul de semidocti, prin diverse ziare, vorbind de faptul că am făcut această distincție între crimă organizată și mafie, și este importantă, pentru că, crima organizată este o activitate infracțională care are anumite similitudini, dar nu a atins acea fază despre care vorbeam, de mafie cu aceste reguli nescrise, cu această inserare în mediul social, ceea ce face extrem de dificilă destructurarea lor. Vedeți, în Italia, cât a durat până s-a obținut și cu ce sacrificii, până la urmă, umane, din partea unor investigatori, judecători, oameni din servicii, în momentul în care acțiunea, totuși, care s-a derulat timp de ani de zile, a ajuns la anumite rezultate. Au fost oameni asasinați pentru acest lucru și sunt în continuare, ce să mai discutăm. Din acest punct de vedere, remarc faptul că în carte nu există un capitol dedicat spațiului nostru geografic sau României, și asta spune mult și chiar am discutat cu autorul, despre faptul că aici nu s-a dezvoltat o mafie în sensul clasic, științific, dacă vreți, al termenului autohton. S-a dezvoltat foarte mult, în ultimii ani, crima organizată, dar nu o mafie. Pe de altă parte, mafiile prezente în spațiile de proximitate ale României, mafia italiană, mafia rusă sau mafia balcanică, au avut tangențe cu teritoriul României, dar tot prin activitatea poliției, a serviciilor, a altor factori din stat, au fost totuși îndepărtate să prindă un cheag, în sensul de a se insera în țesutul social românesc.

C. Tabără: V-aș întrerupe puțin, tocmai pentru că, citind, găsind pe Internet discursul pe care l-ați rostit la lansare, mi-a rămas în minte exact un pasaj cu referire la asta. Spuneți așa la un moment dat: crima organizată, care s-a intensificat în societatea românească în ultimii ani, este etapa care precede, din punct de vedere organizațional și acțional, generarea mafiei. S-ar putea', spuneți dumneavoastră, 'și sper să nu fie cazul, ca, în câțiva ani, să vedem și acest fenomen al mafiei pe teritoriul național.' Totuși, spuneți că, fără a face profeții, credeți că o asemenea evoluție nefastă nu va avea loc. Dar iată informația! Suntem în stadiul premergător, suntem exact în acest pas de dinainte.

G.C. Maior: Da, sunt domenii expuse foarte mult acestui fenomen al mafiei, de la traficul de droguri, în sistem de cartele și în sistem de distribuție organizate, în fine, nu o să intru în multe amănunte, până la anumite componente sensibile ale sistemului economic, care sunt predispuse la elementul acesta de crimă organizată. Si faptul că este o luptă împotriva crimei organizate, în acest moment, care s-a intensificat, repet, și în diverse alte domenii, trebuie să ne gândim la ea și ca o acțiune care să preîntâmpine apariția unei mafii, pe aceste segmente sau pe altele, pentru că apariția unei mafii va duce, cu siguranță, la o imposibilitate, pe mulți ani, de a o destructura, având în vedere caracteristicile mafiei, inserarea sa, repet, în mediul politic, societal, tipologia sa. Va fi mult mai greu și de aceea această remarcă a mea, care este specifică evoluției României. Avem corupție, bineînțeles, dar nu în sens clasic, mafie. Acest termen este folosit adesea greșit, și în presă, trebuie să spun acest lucru, repet, foarte lejer, fără documentare, fără o bază științifică, și în discursul politic, nu mai vorbim. Vedeți foarte bine ce se întâmplă, cum se acuză unii și alții că sunt mafioți! Este totul în sens peiorativ. De aceea cartea este importantă, pentru ca publicul să înțeleagă ce înseamnă într-adevăr mafia, care sunt particularitățile ei, care sunt elementele dominante, trăsături generale și trăsături particulare, în funcție de o anumită cultură, istorie, civilizație. Una este mafia italiană, alta este mafia rusă, alta mafia chineză, bineînțeles. Se mulează pe o tradiție de societate, pe un anumit concept cultural, pe alte aspecte particulare.

C. Tabără: Este a doua oară, când, numai în această emisiune, lansați câte o mică atingere colegilor din presă, care nu întotdeauna sunt...

G.C. Maior: Nu doar lor, și celor din politică.

C. Tabără: Ați spus și despre mediul politic, dar ați spus și în discursul dumneavoastră că sunteți surprins de ostilitatea, pe care, uneori, chiar și mediul politic a manifestat-o, și, apoi, reaua-voință și răstălmăcirea dată și în presă, de exemplu, acelei aproape simbolice creșteri bugetare, fără a ține cont de faptul că, de exemplu, numai pe acest capitol, este nevoie de resurse uriașe pentru a preveni, ca nu cumva etapa aceasta să treacă într-adevăr în etapa constituirii unei mafii în sensul științific al termenului.

G.C. Maior: Da, pentru că efectul mafiei este, în primul rând, asupra cetățeanului, asupra buzunarului lui, ca să fiu foarte rudimentar în vorbire, dar explicit, sper. Oamenii suferă și, mai ales, în perioade de criză, vor suferi și mai mult datorită unor asemenea fenomene. Faptul că un stat alocă resurse, nu vorbesc doar de Serviciu, dar și altor instituții, care, cu greu, se confruntă cu asemenea fenomene și operațiuni, a critica acest lucru mi se pare o lipsă totală de înțelegere, în primul rând, a lumii și de responsabilitate.

C. Tabără: Ați mai observat un lucru, care iarăși mi-a atras atenția. Găsisem și eu citatul în lucrarea domnului Thierry Cretin. Ați preluat citatul și, după aceea, ați făcut un comentariu. Dați-mi voie să dau și eu o parte din acest citat! Iată ce spune domnul Cretin: 'Din punctul de vedere al filosofiei judiciare, tentativele de a adapta legile la realitatea mafiotă sunt combătute tocmai de apărătorii drepturilor omului. În cele din urmă, nu putem decât să ne mirăm, deoarece cuvântul <mafia> a devenit adesea o metaforă, un fel de facilitate de limbaj, care nu trimite la nimic precis și concret, de parcă ar fi o poveste cu zâne sau o poveste pentru copii. În final, toate acestea contribuie la a face lumea contemporană foarte prietenoasă cu mafia, conciliantă cu crima organizată, care este, totuși, o realitate imediată, iremediabilă, insuportabilă, brutală și inumană.' Domnul Cretin sesiza un pericol. Dumneavoastră văd că l-ați observat la fel. Există, într-adevăr, și la noi această atitudine, aproape tolerantă, față de fenomenul acesta?

G.C. Maior: Nu aș spune tolerantă, dar capacitatea mafiei sau pre-mafiei, dacă vreți, de a se legitima, utilizând inclusiv resurse de comunicare foarte subtile, de a pune paravanul conceptului de drepturile omului, în momentul în care mafia nu poate fi investigată decât cu metode extrem de subtile, care presupun anumite instrumente, inclusiv judiciare, dincolo de cele informative, mult mai specializate. Uitați-vă la filme precum 'Donny Brasco', ce a însemnat o infiltrare în mafie pentru FBI și ce înseamnă acest lucru, din punct de vedere al statutului ofițerului, al modului în care își asumă o responsabilitate în privința acțiunilor sale în cadrul mafiei, pentru a se legitima el însuși acolo, deci acțiuni sub acoperire. Toate aceste lucruri presupun instrumente juridice, dar, dacă vreți, în schimb, să aveți o discuție serioasă, în Parlament sau în opinia publică, referitoare la o reformă a unor elemente legislative de acest tip, veți vedea imediat acest argument al drepturilor omului, aceste argumente, care sunt foarte importante, repet, deci nu vorbim cumva în contra acestor principii. Ele trebuie respectate sub orice circumstanțe, dar nu folosite, în mod pervers, de către asemenea structuri sau emanații ale lor, pentru a împiedica o luptă împotriva lor. Eu am citat din domnul Thierry Cretin, la această lansare, bineînțeles, ca un exemplu. Imediat, citarea mea s-a transformat în zicerea mea și, de aici, imediat o critică, inclusiv din partea organizațiilor de drepturile omului, că vreau să transform repede România într-un stat polițienesc. Asta este doar ca un test, așa, ca să știe și opinia publică, vizavi și de modul în care se receptează

profesional un mesaj, deci este vorba de citarea dintr-un autor francez, de reputație în cadrul Franței și al Uniunii Europene, și de modul în care s-a interpretat acest citat imediat.

C. Tabără: Am mai observat un loc interesant în toată această lucrare. Lucrarea scoate în evidență foarte bine într-adevăr distincția între activități minore, pre-mafiate, și mafia propriu-zisă. Dumneavoastră spuneți că noi suntem în etapa exact premergătoare. Cât de subțire este această linie și cât de mari trebuie să fie eforturile pentru a bloca dezvoltarea acestei pre-mafii într-o mafie autentică?

G.C. Maior: Este vorba de a ataca elemente ale crimei organizate, pe diverse paliere, de care am menționat, sau pe diverse zone. Nu este ușor. Linia de demarcație este foarte vagă și chiar am avut evoluții spre mafie foarte serioase. Nu aș vrea să dau exemple, inclusiv cu nume, pentru că lumea le știe foarte bine, dar ele s-au terminat totuși, inclusiv din punct de vedere al începerii unor acțiuni judiciare, unele chiar serios mediatizate. În orice caz, este nevoie de o cunoaștere foarte bună a mediului societal, economic, criminal, din partea serviciilor de informații, de o informație bună, pentru că, fără o asemenea informație, organismele judiciare nu vor putea începe ceea ce este activitatea lor specifică, de a proba, de a produce probe, de a duce aceste elemente în sistemul judiciar, activități grele, făcute de oameni tineri, adesea, într-adevăr, cu o pregătire specializată, că și aici este nevoie de o pregătire specializată, dar care lucrează în anonim și, care, uneori, nu primesc niciun fel de recunoștință... recunoștință extra-instituțională, ca să spun, ci mai mult acest tip de critici, pentru că, repet, mafia are capacitatea perversă de a ataca - și aici este un aspect de adaptare a mafiei la acest Secol 21 - de a ataca prin diverse metode de comunicare pe cei care luptă împotriva lor: a decredibiliza, a impune sub o presiune de comunicare, să-i spunem, în general, a utiliza chiar internetul foarte bine, pentru a legitima propriile acțiuni și a decredibiliza instituții. E foarte interesant. Puneți-vă întrebarea de ce uneori acest discurs virulent, care vine din partea unora pe care-i vedem inclusiv la televizor, a căror istorie nu este foarte senină, inclusiv dedicată acestor instituții, cu comunicare foarte dură prin aceste instituții. Să întrebe cetățeanul: 'Oare de ce?'

C. Tabără: Cartea arată - și alte lucrări au mai făcut-o - felul în care, de exemplu, organizațiile de tip mafiot știu să apeleze la mecanisme sociale subtile, care generează simpatie. E trecut aici un episod, de exemplu, al capilor mafioți columbieni, care au știut să lucreze inclusiv cu părți ale bisericilor locale, către care donau bani pentru construcții de case, acțiuni caritabile și așa mai departe. Reprezentanții bisericilor le acceptau sub pretextul că e mai bine decât să lase acești bani să se întoarcă în industria drogurilor, să fie folosiți pentru așa ceva. Greșit! Toată lumea știa că banii vin de acolo și oamenii ajunseseră să simpatizeze cu acești binefăcători, indiferent dacă ei se ocupau cu droguri sau nu, de unde și efectul pervers al solidarității pe care aceștia ajungeau să o manifeste exact cu călăii, de fapt, care...

G.C. Maior: Da, păi a fost, de aceea, și extrem de greu, la un moment dat, cu Cartelul de la Medellin, ca să poți efectiv intra în aceste spații sociale care protejau, până la urmă, elementul mafiot, care le asigura un mic confort economic, chiar dacă într-o mizerie de nedescris. Si acolo a fost un adevărat război, la un moment dat, între mafie cu părți ale societății și stat. Ca să nu mai vorbesc de inserarea mafiei în elemente ale statului, prin corupție, corupere, șantaj, etcetera. De aici, dificultatea de a lupta împotriva unui asemenea fenomen. E nevoie de oameni bravi pentru așa ceva și sunt puțini, adesea, aceștia.

C. Tabără: Să fie aceasta concluzia parțială a acestei discuții, în care l-am avut invitat pe directorul Serviciului Român de Informații, domnul George - Cristian Maior. Vă reamintesc că această discuție a fost generată de o carte pe care am răsfoit-o puțin, dar dumneavoastră o veți răsfoi mai mult, apărută la Editura 'RAO', sub semnătura domnului Thierry Cretin, 'Mafia (mafiile) pe urmele societăților criminale', o carte, măcar de data asta am să o răsfoiesc puțin, ca să vă dați seama că e ofertantă din toate punctele de vedere, e și ușor glossy, dar nu e nimic, e foarte bună, tocmai pentru publicul larg și pentru a ajuta la înțelegerea fenomenului cu adevărat. La Editura 'Result', Dorin Bodea, 'Românii, un viitor previzibil', un studiu extrem de interesant pe diverse capitole cu privire la felul în care ne percepem sinele. De fapt, despre asta este vorba, apare la introducere un titlu interesant, 'Sufletul românesc în 1910 versus self-ul' - iată un termen preluat din terminologia modernă - 'self-ul românesc în 2011'. Magia onestității, mitul inteligenței, comparații între români, estetica sufletului, portret-robot, multe altele. Radu Paraschivescu, la 'Humanitas', 'Toamna decanei - Convorbiri cu Antoaneta Ralian', iar Dan C. Mihăilescu, tot la 'Humanitas', 'Oare chiar m-am întors de la Athos?' Iată o întrebare interesantă și un volum neașteptat, sub semnătura lui Dan C., dar cu adevărat foarte bun. Acum îmi iau rămas bun de la domnul George - Cristian Maior, vă mulțumesc mai ales pentru punctul pus important în această problemă. Ne vedem mai departe, tot la emisiunea de carte, așa cum o cunoașteți. Până atunci, numai bine."